

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ТОКСИКОЛОГІЇ НАМН
УКРАЇНИ»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор

ДУ "ІФТ НАМН України"

цен-кор. НАМН України, д.мед.н.



Т.А.Бухтіарова

. 2020р.

«СХВАЛЕНО»

рішенням Вченої ради

ДУ "ІФТ НАМН України"

протокол № 6__

від 25 . 09 . 2020 р.

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
ДУ «ІНСТИТУТ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ТОКСИКОЛОГІЇ
НАМН УКРАЇНИ»**

Київ, 2020

Преамбула

Кодекс академічної доброчесності ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» розроблено на підставі «Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системизабезпечення академічної доброчесності», розробленого Національною агенцією із забезпечення якості вищої освіти, 2019 р., (<https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/%d0%a0%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b4%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%96%cc%88-%d0%97%d0%92%d0%9e-%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b5%d0%bc%d0%b0-%d0%b7%d0%b0%d0%b1%d0%b5%d0%b7%d0%bf%d0%b5%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%be%d1%96%cc%88-%d0%b4%d0%be%d0%b1%d1%80%d0%be%d1%87%d0%b5%d1%81%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82%d1%96.pdf>).

Кодекс академічної доброчесності ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» ухвалено та введено в дію з метою формування академічних цінностей, розвитку інноваційного освітнього середовища, високої академічної культури науковими, науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України».

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Кодекс академічної доброчесності (далі – Кодекс) ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти та норми академічної поведінки в освітньому просторі.

1.2. Кодекс є складовою внутрішньої нормативної бази системи забезпечення якості освіти та освітньо-наукової діяльності ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України»; при формуванні змісту Кодексу враховано вимоги Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, іншої загальнодержавної нормативної бази.

1.3. Кодекс є переліком настанов, цінностей, дотримання яких представниками освітньо-наукової спільноти ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» є обов'язковим як на території інституту так й поза неї.

2. ПРИНЦИПИ ТА ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ. ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

Основні визначення та терміни академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин (<https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9.pdf>).

- *Академічна доброчесність* – це сукупність етичних принципів, правових норм, поведінки учасників освітньо-наукового процесу (під час навчання, викладання, провадження наукової діяльності) для забезпечення якісної освіти та отримання наукових результатів згідно ціннісних підходів, орієнтирів формування особистості, спроможної навчатися, викладати і проводити наукову діяльність, куруючись принципами чесності, порядності та взаємної довіри.
- *чесність та порядність* – системне уникнення проявів академічної недоброчесності під час реалізації власної діяльності;
- *правдивість* – прагнення до істини, вільне та відкрите поширення найкращих практик реалізації власної діяльності, їх безперервне надбання та збагачення;
- *прозорість* – доступність та відкритість інформації, яка передбачає, щовсі учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти зобов'язані діяти відкрито, зрозуміло та в рамках закону;

- *законність* – дотримання кожним учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти законів та стимулювання до цього інших;
- *повага* – повага до ідей, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти;
- *довіра* – усі учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти мають впевненість в чесності та чесноті один одного, можуть покластись один на одного, позбавлені остраху, що результати діяльності можуть бути несанкціоновано запозиченими, кар'єру спалюжено, а репутацію підірвано;
- *справедливість* – неупереджено однакове ставлення до усіх учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти, позбавлені дискримінації та нечесності;
- *самовдосконалення та вдосконалення* – учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти визнають важливість та докладають максимальних зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, зокрема через власний професійний розвиток;
- *сумлінність* – учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти належним чином використовують делеговані їм повноваження без перевищення або несумлінності виконання;
- *професіоналізм* – підтримання високого рівня компетентності кожним учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти.
- *відповідальність* – вміння брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе певні зобов'язання, протистояти проявам академічної недоброчесності, подавати приклад гідної поведінки;

3. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

3.1 **Порушенням академічної доброчесності вважається:**

3.1.1 *академічний плагіат* - оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження, та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

3.1.2 *академічне шахрайство* – будь-які дії учасників науково-освітнього процесу, сутність яких полягає у виданні або отриманні

будь-якої несанкціонованої допомоги або нечесної переваги у будь-якій формі академічної роботи;

3.1.3 *фальсифікація результатів досліджень*, посилань у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, щостосуються освітнього процесі та наукових досліджень;

3.1.4 *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються у власній діяльності або діяльності інших учасників в процесі реалізації освітньо-наукової діяльності;

3.1.5 *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо освітньо-наукової діяльності.

3.1.6 *надання завідомо неправдивої інформації* стосовно власної освітньо-наукової діяльності чи організації освітнього процесу;

3.1.7 *надання/пропозиція (отримання)* учасником освітньо-наукового процесу коштів, майна, пільг чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньо-науковому процесі;

3.1.8 *використання родинних або службових зав'язків* з метою отримання неправомірної переваги в освітньо-науковій діяльності як в установі так й за її межами;

3.1.9 *ігнорування передбачуваних порушень* академічної доброчесності іншими особами, або вчинення дій, спрямованих на приховування порушення;

3.1.10 *академічний саботаж* – завдання шкоди, псування, затримка або непотрібне ускладнення роботи інших учасників освітньо-наукового процесу, навмисне знищення даних тощо;

3.1.11 *зловмисне звинувачення* іншого учасника освітньо-наукового процесу в скоєнні порушення принципів академічної доброчесності.

3.1.12 *вчинення дій* в умовах реального конфлікту інтересів та використання шантажу.

3.2 Плагіатом вважається:

3.2.1 дослівне відтворення чи копіювання тексту (від фрази до набору речень) з книг, монографій, статей, Інтернет-ресурсів чи інших джерел без посилання на автора (джерело);

3.2.2 перефразування частин тексту інших авторів із зміщенням слів або слідування структурі їх аргументації без посилання на джерело;

3.2.3 – списування будь-яких робіт інших учасників освітньо-наукового процесу (у тому числі будь-яких письмових завдань, що виконуються здобувачами освіти в межах освітнього процесу під час проміжного та підсумкового контролю знань відповідно до програми навчальної дисципліни, а також під час іспитів).

3.3 Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, щоможуть містити ознаки порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

4. ПРИНЦИПИ ТА НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДУ «ІНСТИТУТ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ТОКСИКОЛОГІЇ НАМН УКРАЇНИ»

4.1 Загальними принципами академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин якими мають керуватися учасниками освітньо-наукового процесу:

4.1.1 *Принцип законності.* У своїй діяльності члени академічної громади мають суворо дотримуватися законодавства, а також стимулювати до цього інших;

4.1.2 *Принцип чесності та порядності.* В освітній та викладацькій діяльності, у наукових дослідженнях, практичній роботі тощо представники академічної громади зобов'язані діяти чесно, бути відвертими й у жодному разі свідомо не висувати неправдивих тверджень.

4.1.4 *Принцип справедливості.* У взаємовідносинах між членами академічної громади важливим є неупереджене ставлення одне до одного, правильне та об'єктивне оцінювання результатів освітньої, дослідницької та трудової діяльності.

4.1.5 *Принцип прозорості.* Уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками академічної громади, прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень, освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності.

4.2. Дотримання принципів академічної доброчесності учасниками освітньо-наукового простору установи передбачає:

4.2.1 дотримання норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;

4.2.2 негайне повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності уповноваженим органам (посадовим особам) залежно від власного підпорядкування та типу порушення для здійснення ним відповідного реагування;

4.2.3 об'єктивне та неупереджене виконання своїх посадових обов'язків;

4.2.4 надання достовірної інформації про власну діяльність;

4.2.5 несення академічної відповідальності та відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;

4.2.6 протидію конформізму, захист свободи думки, засудження цензури.

5. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ ТА РОЗГЛЯДУ ФАКТУ ПЛАГІАТУ

5.1. Перевірці на академічний плагіат підлягають наукові та навчальні роботи/розробки науково-педагогічних співробітників та здобувачів вищої освіти ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» у тому числі: науково-методичні праці (підручники, посібники та навчальні посібники, методичні розробки, конспекти лекцій), дистанційні курси, монографії; рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакції збірників наукових статей або оргкомітетів, наукові звіти; дисертаційні роботи та автореферати дисертацій на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії та доктора наук.

5.2. Перевірка на академічний плагіат здійснюється на етапі представлення матеріалів робіт для розгляду у відповідні структурні підрозділи установи або інші організації. Роботи, що підлягають перевірці на плагіат, надаються авторами в електронному вигляді у представлених форматах: *.doc, *.docx, *.rtf.

5.3 Висновок щодо відсутності/наявності академічного плагіату виносить та затверджує Комісія з питань академічної доброчесності ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України».

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО ПРОЦЕСУ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН

6.1. Науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти несуть особисту відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності.

6.2 Відповідальність науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету за академічний плагіат визначається відповідними посадовими інструкціями.

6.3 Виявлення фактів академічного плагіату (компіляцій) в осіб науково-педагогічного складу може бути враховано при подовженні дії трудового договору (контракту) на займаній посаді.

6.3 Виявлення двох і більше фактів плагіату (компіляцій) у роботах докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня може бути підставою для виключення з докторантури (аспірантури) чи відкріплення від аспірантури.

6.4 Науковий керівник несе відповідальність за перевірку роботи у встановлені строки, прийняття рішення щодо доопрацювання та

повторну перевірку на плагіат, а також, про допуск роботи до процедури попереднього захисту.

6.5 Комісія з питань академічної доброчесності ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» може розглядати питання щодо наявності академічного плагіату в наукових і навчальних працях, дисертаціях та авторефератах науково-педагогічних працівників; здобувачів вищої освіти за власної ініціативи.

7. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ДУ «ІНСТИТУТ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ТОКСИКОЛОГІЇ НАМН УКРАЇНИ»

7.1. З метою моніторингу дотримання членами академічної спільноти моральних та правових норм цього Кодексу в ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія). Комісія є дорадчим органом академії, на яку покладено такі завдання:

7.1.1 виявляти порушення академічної доброчесності з боку учасників освітнього процесу;

7.1.2 розглядати заяви про застосування неетичних практик в освітній і науковій діяльності;

7.1.3 одержувати і розглядати заяви щодо порушення Кодексу та надавати пропозиції адміністрації ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» щодо накладання відповідних санкцій.

7.2. Комісія у своїй роботі керується Конституцією України, Законами України «Про вищу освіту», іншими чинними нормативно-правовими актами, Статутом ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», цим Кодексом.

7.3. Склад Комісії затверджується Вченою радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України».

7.4. Член академічної громади, який став свідком або має серйозну причину вважати, що стався факт порушення цього Кодексу, повинен повідомити про це Комісії з питань академічної доброчесності. Неприйнятно подавати (підтримувати подання) безпідставних скарг або скарг без підпису. Особа, що подала заяву, повинна викласти в ній аргументи, які свідчать про порушення академічної доброчесності, та надати відповідні докази.

7.5. Будь-який член академічної громади має право звернутися до Комісії з метою внесення пропозицій та доповнень до цього Кодексу.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Положення набуває чинності (на підставі рішення Вченої ради) з моменту введення його в дію наказом директора інституту.

8.2 Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора за рішенням Вченої Ради університету. У такому ж порядку Положення скасовується.

8.3 Порушення норм цього Кодексу може передбачати накладання санкцій, аж до відрахування або звільнення з інституту, за поданням Комісії з питань академічної доброчесності ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України».